

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

Nr. 220.

Braşov, Sâmbătă 4 (17) Octomvrie.

1903.

BEDACTIONEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiunea în
Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekkstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsbébet-körnt).
PREŢUL INSERTIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarife
şi învoială. — **RECLAME** pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

„GAZETA” iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile poştale din întru şi din
afară şi la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare,
Târgul Inului Nr. 50. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe şase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu două în casă: Pe un an
24 cor., pe şase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât şi insertiunile
sunt a se plăti înainte.

NOU ABONAMENT LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1903

s'a deschis nou abonament, la care invităm
pe toţi amicii şi sprijinatorii fôiei noastre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe şese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România şi străinătate: Pe un
an 40 franci, pe şese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai uşor
prin mandate postale.

ADMINISTRAŢIUNEA.

Situaţiunea.

Ceea-ce se petrece adî în jurul
crizei ungare în palatul împărătesc
din Viena, este, dice un diarvienes,
un joc de şac între Regele şi Un-
garia, în care joc încă nu se scie
care parte va făcută mat.

Pôte fi indoielă, decă această
asemănare e bine alésă ori nu. Des-
pre un lucru însă ori cine trebuie să
fie în clar. Atitudinea partidelor
maghiare din dietă deja de mult
timp ţintesc, prin diferite trăsături
de şac, a obosi pe monarch pentru
a-l aduce în cele din urmă la punc-
tul, ca se cedeze, cel puţin în prin-
cipiu, şi în ce priveşte postulatul
limbei de comandă şi de serviciu
maghiară în armată, şi se dică cătră
conducătorii parlamentari maghiari:
Dragii mei, decă-i așa, că voi nu
puteţi fi nici-decum fără de conce-
siunea această, atunci hai să subscriu
şi formula, ce a compus'o sub pre-
şedinţa lui Szell comisiunea de 9
parlamentară şi să trăim şi de aci
încolo în pace şi bună înţelegere
unii cu alţii!

Aşa au crezut Ungrii din dietă
că se va sfârşi disputa cu Corôna,
şi pôte şi adî ei încă nu au pierdut
tôtă speranţa, că în cele din urmă
bêtrânul şi blândul monarch va fi
acela, care va face pe înţeleptul şi
va ceda impetuşelor postulate ale
„naţiunii”.

Intr'o privinţă lucrul nu apare
de loc surprindător. Tactica obstruc-
ţionistă a independiştilor a avut
până acuma efectul, că cercurile
curţii militare s'au arătat gata, deşi
nu în cestiunea limbei de comandă
şi de serviciu, dêr în alte cestiuni
destul de însemnate pentru organi-
sarea şi unitatea armatei, a face
concesiuni după concesiuni.

Astfel, după cum se asigură
din parte bine informată, promisiu-
nile ce le-a fost făcut Szell astă-pri-
măvară malcontentilor din opoziţie
relativ la rechemarea lui Védend
din Ungaria la r... sunt zadarnice,
după
şi mai tare, apoi a nopol, te

la folosirea limbei maghiare în in-
stitutede militare, la emblemă şi
stéguri etc., au ajuns a fi adî aproape
dublate. Şi această, cu tôte că, după
declarările categorice ale militarilor
celor mai competenţi, chiemarea tu-
turor oficerilor supuşi ungarî la re-
gimentele lor teritoriale din patrie
este o concesiune tot așa de peric-
ulosă pentru unitatea armatei, ca
şi cum ar fi concesiunea limbei de
comandă maghiară.

Cum se nu se fi simţit incur-
giate tôte partidele maghiare vè-
dënd acest efect al obstrucţiunii
aderenţilor lui Kossuth şi Barabas?
Şi cum se nu se fi aflat, pe lângă o
agitaţie atât de infuriată din partea
stâncei extreme, oraşe şi comitate
în cari preponderază elementul ma-
ghiar într'un fel său altul, care se
dea în glasul obstrucţiunii?

Cu tôte aceste, ceea ce s'a pres-
tat până acuma ca manifestatie pre-
tinsă a ţerii şi a poporaţiunii sale,
e mult prea puţin, decăt ca să me-
rite a se dice, că Ungaria ca întreg,
său că cele 18 milioane de locuitori
ai ei, ar sta cu pretensiunile sale faţă
în faţă cu purtătorul corônei!

Nici-odată în cei 35 de ani din
urmă nu s'a dat pe faţă mai mult
ca acum, că deşi stăpânesce absolut
parlamentul şi guvernul ţerii, ele-
mentul maghiar este în minoritate
faţă cu celelalte popore în Ungaria.
Adevărat, că aceste popore de altă
limbă nu pot da greutate dorinţei şi
glasului lor pe cale constituţională,
în parlament. Dêr cine din câţi se
interesază de mersul trebilor ungare,
nu cunoşce adî anomalia compune-
rei acestui parlament?

Momentele aceste, deşi fôrte
grave, par totuşi a nu nelinişti așa
de mult pe Maghiari. Ei s'au prea
dedat în rolul lor de egemoni, de
absoluţi şi esclusivi stăpâni ai si-
tuaţiei politice interioare, încât nici
că se mai gândesc la diua de mâne
şi la ceea ce ar pute ea aduce în
mod neaşteptat şi neprevădut.

S'au avansat prea tare şi pa-
trioţii din partidul liberal, s'au lăsat
indemnaţi de Apponyi şi soţi de a
proclama, că nu pot nici-odată re-
nunţa ca reprezentanţa constituţio-
nală a ţerii să pôte decide în defini-
tiv şi asupra limbei de comandă şi
de serviciu a armatei, cu tôte legea
de la 1867, care rezervă acest drept
corônei.

Acum nici unul din bărbaţii
ministeriali nu pôte primi însărci-
narea de a forma cabinetul, din
causă că monarchul nici în princi-
piu nu vré să cedeze din preroga-
tivele sale.

Unde pôte fi aici desnodămên-
tul? Trebuie să se afle în fine unul
care să cedeze faţă cu monarchul,
şi acesta va trebui să-şi facă drum
cu „mână tare”.

Un discurs al Regelui Carol.

La prânzul dat în Craiova,
după incheierea manevrelor, regele
Carol a ţinut următorul discurs:

„Am simţit o vie satisfacţie, că ma-
nevrele din est timp s'au sèvrşit impre-
jurul vechiului scaun al Olteniei, a cărei
inimă a bătut tot-déuna pentru patrie şi
armată. Multe şi scumpe legături ne unesc
cu Oltenia. De aci a plecat întâiul semnal
al războiului pentru independenţă, de aci
armata a trecut Dunărea spre a se întor-
ce acoperită cu lauri. Numele Calafatului şi
Corabiei rămân dêr neşterse în amintirea
Noastră. Bătălia de la Rahova, în mare
parte a fost câştigată de olteni; cu sân-
gele lor ei au pecetluit această frumoasă
isbândă. Faptele gloriose din trecut sunt
o puternică garanţie, că ţera se pôte re-
zima cu încredere pe armată. Noi însă
trebuie să muncim fără preget, spre a
puté implini ori când datoria noastră.

„Cu mare bucurie am constatat buna
stare a corpului I de armată şi că fie-care
se silence să răspundă la aşteptările mele.
Mulţumind după modul cum s'au presen-
tat trupele cu ocazia manevrelor, închin
paharul Meu în onóra corpului I de ar-
mată. (Urale). Al doilea pahar îl ridic
înima caldă pentru Oltenia, această frumoasă
parte a ţerii, care strălucesce ca un scump
mărgăritar al Corônei României.

„Craiova s'a distins tot-déuna ca un
centru de înaltă cultură, deşteptând sim-
ţământul patriotic. Astfel s'au păstrat ne-
atinse limba şi moravurile ţerii şi s'au des-
voltat însuşirile războinice şi virtuţile ci-
vile. Dorind ca Oltenia să rămână credin-
cioasă vechilor tradiţiuni, mulţumind din
suflet pentru căldurşa întemăinare, care
M'a mişcat adêne, rămânându-Mi neuitată,
precum şi pentru doveşile de dragoste de
dragoste de cari am fost înconjurat din
partea iubiţilor mei craioveni în timpul
şederei Mele în mijlocul lor, cu inima re-
cunoscătoare, închin paharul meu pentru
Craiova, urând oraşului tôte fericirea, ce-
tăţenilor sănătate şi judeţului Dolj pros-
peritate” (Urale entusiaste.)

Sunt înţeleşi.

„N. Fr. Pr.” de la 15 Octomvrie
scrie următoarele asupra crizei:

Din ce în ce mai mult ese la ivelă,
care este cauza adevărată a crizei ungare
Parlamentarii ungari s'au pus în grevă. Dom-
nul Lukács, care astădi a fost chemat la
împăratul, n'a eşit din cabinetul împără-
tesc ca ministru preşedinte, întocmai cum
nu eşise nici Szell, nici Tisza, nici An-
drássy, nici Perczel. Nu suferă indoielă,
că d-l Lukacs a fost recomandat de aceşti
trei din urmă, ca om mai potrivit, de cât
sunt ei înşişi. Domnul Lukacs însă a mul-
ţumit şi a dat onóra mai departe. Şefii
partidului liberal sunt pètrunşi de o riva-
lisare emoţionantă de modestie, o compli-
mentare reciprocă fără sfârşit, lăsându-se
unul pe altul să trecă înainte, şi resulta-
tul — precum se vede intenţionat — este
că nici unul nu trece pragul, peste care
ar ajunge la fotoliul şefului de cabinet.

Firesce, după d-l Lukacs vor fi che-
maţi şi alţii, ar trebui să fie însă cineva
mare optimist, ca să se aştepte la un re-
sultat mai bun, de cât cel de până acuma.
De ôrece în complimentarea reciprocă

este o metodă de netăgăduit, nu rămâne
altă interpretare, de cât că bărbaţii din
partidul liberal, cărora s'a adresat corôna,
nu au încrederea în sine, că vor pute
birui opoziţia şi să câştige majoritatea,
din care causă ei înşişi doresc să se mai
lărgescă cercul de până acuma. Se pare,
că pe această cale, fôrte politicoasă ce e
drept, ar vré să aducă la cunoşcinţa co-
rônei, că cei ce au fost chemaţi, nu sunt
în stare să facă ceva, ér cei ce ar fi în
stare, nu au fost chemaţi.

Aceea, care mai mult suferă prin tac-
tica această nu este nici monarchia, nici
Austria, ci numai Ungaria, căci în prima
linie Ungaria este atinsă de intreruperea
regulatei funcţionări a organismului său.
În armată s'a găsit deja surogatul pentru
recluşi şi se va gasi şi în viitor, soldaţii
reţinuţi din Ungaria însă au să-şi mul-
ţămescă sôrtea obstrucţiuniştilor. Ministrul
de finanţe ungar are isvóre suficiente să
achite şi fără budget votat cuota pentru
cheltuelile comune, lefurile funcţionarilor
şi amortisaţia datoriei de stat, însă sprijî-
nirea economiei politice, agriculturii, in-
dustriei, înmulţirea mijlocelor de comuni-
caţie nu se pôte face din partea statului
şi urmările se revarsă tot asupra ţerii.
Lipsurile observate în urma nefcassării
dărilor se vor simţi însă în curînd şi mē-
surile, ce vor trebui luate pentru întro-
ducerea regulatei funcţionări a organis-
mului de stat, poporul le va simţi amar.

Este greu de înţeles așa-dêr, cum
pot crede patrioţii maghiari, că ei servesc
patria, când o lasă lipsită de ceea ce este
mai necesar într'un stat civilizat european
adică de guvern? Ca ori ce crisă, așa şi
această se va sfârşi odată, dêr răspunde-
rea bărbaţilor politici ungari va fi mare.

De la congresul naţional bise- ricesc gr. or.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Sâmbiu, 2 (15) Oct.

Şedinţa II-a.

Se începe precis la 10 ôre. Depu-
tatul congresual, d-l asesor Matei Voilean
cetesce procesul verbal al şedinţei prime,
care după două neînsemnate observaţii,
se verifică.

Urmând rapôrtele secţiilor însărcinate
cu verificarea mandatelor deputaţilor con-
gresuali, raportorul secţiei arhidiecezane
Dr. Nicolau Vecerdea constată, că actele
de alegere ale deputaţilor din diecesa
Aradului fiind în ordine, se verifică tôte
mandatele, afară de ale d-lor Dr. Suci-
ales în M-Radna, Virgil Tomici ales în
Birchiş şi Dr. N. Oprean ales în B. Com-
los, precum şi cele clericale de la Beiuş
şi Tinca, cari se transpun comisiei veri-
ficătoare.

Raportorul secţiei aradane d-l Vasile
Goldiş declară de verificate aproape tôte
mandatele deputaţilor din diecesa Caran-
sebeşului cu excepţiunea a patru deputaţi:
G. Serb, Dr. Ioan Sèrb şi N. Tisu, cari
nici nu s'au prezentat la congres, nici nu
şi-au trimis mandatele. Alegerea depu-
tatului clerical Trifon Miclea ales în cercul
Panciovei o anunţă ca protestată.

Raportorul secţiei Caransebeşane, Dr.
Petru Cornean, aflând în ordine actele
de alegere ale tuturor deputaţilor din ar-
chidieceză declară mandatele de verificate.
Deputaţii Almăşan, Cupşa şi Dr. Şenchea
nu şi-au prezentat credenţionalele.

Preşidiul enunţă, că fiind 65 de man-
date valide, congresul se declară de con-
stituit şi pentru ca să-şi pôtă începe ac-

tivitatea, propune a se numi comisiunea propunătoare, care să facă o listă pentru membrii biroului și ai diferitelor comisii.

Vicariul Vasile Mangra propune pe d-nii: Filaret Musta, Ioan cav. de Pușcariu, Partenie Cosma, N. Zigre și pe d-l Virgil Tomici, cari fiind primiți de întreg congresul, ședința se suspende pe 10 minute în care comisiunea propunătoare se retrage, spre a compune lista biroului și a comisiunilor.

Revenind comisiunea propunătoare prezintă pentru birou pe d-nii Matei Voilean secretar general, Ioan Groza, Ioan Pinciu, Dr. G. Proca, Dr. I. Șenchea, Dr. George Popa, Ioan Rusu Șirianu, Dr. G. Miclea.

În comisiunea verificătoare: Dr. Ioan Trăilescu, Ilie Trăilă, Dr. N. Vecerdea.

Comisiunea organizatoare: Dr. Ilarion Pușcariu, Aug. Hamseu, Filaret Musta, Partenie Cosma, Ioan cav. de Pușcariu, V. Tomici, N. Zigre, Tit Hațeg, Ioan Budișteanu.

Comisiunea bisericească: Ioan Papiu, V. Mangra, Dr. T. Badescu, Ioan de Preda, Dominic Rațiu, Dr. G. Cosma, Petru Truța, Petru Corcan, Dr. Petru Cornean.

Comisiunea școlastică: Dr. Eusebiu Roșca, Roman Ciorogar, Dr. George Popoviciu, Mih. Cîrlea, Virgil Onițiu, V. Goldiș, N. Zigre, Patriciu Drăgălină, Dr. G. Miclea.

Comisiunea financiară: V. Voina, Voicu Hamsea, Mih. Popoviciu, N. Garoiu, Dr. N. Vecerdea, Paul Rotariu.

Comisiunea petiționară: Dr. I. Cristea, Dr. I. Mețian, Beleş, Aur. Petroviciu, G. Feier, Dr. Ios. Tămășel, Dr. A. Novac.

Comisiunea „Gozdu”: N. Ivan, Gurban, Ghidiu, Lengeru, G. Lazar, Dr. N. Opresan, Iuliu Novac, Ilie Trăilă.

După aceasta se prezintă rapoartele senatului bisericesc, școlar și epitropesc, cari se transpun comisiunilor.

Secretarul general d-l M. Voilean, prezintă cererile de concediu pentru câte 3—4 zile ale deputaților: Serb, M. Velici, Dr. A. Vlad și Dr. Popasu. Ioan Roșu și Dr. I. Mișu pentru întreaga sesie, ér Simeon Dămian pe timp nedeterminat.

Ilustrii frați Dr. Alesandru și Zeno Mocsonyi, asemenea își anunță cu regret neparticiparea la congres, asemenea și Dr. Gal, care e bolnav în Budapesta.

Congresul acordă deputaților concedii cerute.

Cu aceste ședințe a II-a se termină și Preasăntitul d. metropolit anunțând ședința a III-a pe mâine, Vineri la 10 ore, aduce tot-odată la cunoștința congresului, că Sămbătă se va serba obicinuitul parasitas în memoria decedatului metropolit Miron Romanul.

El.

Părechea regală italiană la Paris

Părechea regală italiană a sosit în Paris în ziua de 14 Octomvrie la orele 3½ p. m., Poliția a luat măsuri severe de siguranță. Gara din Bois a fost așa încât blocată și nimeni n'a putut pătrunde în interiorul cordonului afară de miniștri, generali și membrii ambasadei italiene. Reprezentanții presei au fost admiși pe piața din fața gării. Măsurile acestea au fost luate la dorința ambasadei italiene, care se temea, că anarhizării italiene, cari au răpus atâtea capete încoronate, ar fi capabili să-și omorâ pe propriul lor rege, fiul regelui Umberto, care și el fusese asasinat.

Câteva minute înainte de 3½ sosită președintele Loubet, îmbrăcat civil, împreună cu Madame Loubet. Trenul a sosit punctual. Regele Victor Emanuel III eșise pe platformă înainte de a se opri trenul. Loubet îl aștepta cu capul descoperit. Regele a întins mâna lui Loubet, apoi Loubet s'a închinat înaintea reginei. Madame Loubet se apropia apoi de regină și o salută. Regina îi întinse mâna. Acuma pentru prima oară s'a întâmplat, ca soția președintelui să fie de față la primirea unui suveran străin.

După prezentările suitelor, s'au urcat în trăsură, regele cu președintele și regina cu soția președintelui. Cortegiul a fost primit de popor cu ovațiuni. Din Mont-Valérien se descărcau tunuri.

La orele 4 cortegiul a sosit înaintea palatului ministerului de externe, unde va locui părechea regală italiană timp de 5 zile.

La orele 5 părechea regală s'a dus la Elysée să facă o vizită președintelui și

dómnei Loubet. De aici părechea regală a mers la cameră și senat, unde regele și-a depus biletul pentru președinții Bourgeois și Fallières. ca reprezentanți ai suveranității poporului. Intorcându-se la ministerul de externe, părechea regală a primit visita regelui Belgiei.

La dineul de gală dat în Elysée, președintele Loubet a pronunțat următorul toast:

„Sire! Franța este conștientă de importanța vizitei Majestății Văstre la președintele republicei. Ea vede în această o manifestare strălucită a armoniei strânse, ce s'a restabilit între guvernele Italiei și Franței, și care corespunde deopotrivă sentimentelor și intereselor poporului italian și francez. În certitudinea, că ambele aceste țări își vor pute urmări în viitor problema națională cu încredere reciprocă și cu aceeași bunăvoință, Franța salută sosirea Majestății Văstre cu sinceră bucurie, pe care bucurie peentă grațioasă a Majestății Sale Reginei, o face să fie dublă. Din totă inima ridic paharul în numele Franței și în numele guvernului în onoare Majestății Văstre și béu pentru gloria guvernului M. Văstre, pentru sănătatea M. Văstre și a Reginei, a Mamei-regine și a întregii familii regale, precum și pentru mărirea și prosperarea Italiei“.

Regele Victor Emanuel a răspuns prin următorul toast:

„Domnule președinte!

Cuvintele atât de amabile, ce mi le-ați adresat tocmai acum potentă viața multumire, ce o simt în acest moment. Primirea entusiastă, pe care orașul Paris și totă Franța au pregătit-o Reginei și mie, ne-a emoționat adînc. Ca și d-văstră, domnule președinte, așa și eu în primirea aceasta văd ceva mai mult de cât o manifestare de politeță alăsa, una din calitățile tradiționale ale nobilei națiuni franceze.

Cu drept cuvânt consideră Franța prezența mea în Paris ca un rezultat al operii de apropiere ce s'a săvîrșit cu noroc între țările noastre. Interesele Italiei sunt așa, încât ea dorește din toate puterile menținerea păcii, ér situația ei în Europa o pune în poziția, de a contribui prin atitudinea sa la realizarea acestui rezultat care în gradul cel mai mare servește civilizației. Spre finta aceasta se îndreptăz sfurtările mele, ca și sfurtările guvernului meu. Seiu că sentimentele mele sunt împărtășite de Franța și de guvernul republicei. De aceea sunt de două ori fericit, că mă aflu astăzi pe pământul frances, sunt fericit pentru cordialitatea, ce se manifestă față cu regina și față cu mine, sunt fericit, că ridic paharul în sănătatea D-Văstră, Domnule președinte și pentru mărirea și prosperarea Franței“.

Ambele discursuri au fost ascultate în picioare. După toastul lui Lombel muzica a cântat imnul italian. După toastul regelui — Marseilleza.

Născociri.

„Valahii din Ardeal se mișcă!“ „S'au conjurat Valahii!“ — aceste și altfel de etichete alarmante pun foile ungurești în fruntea scrierilor cu cari de câte-va zile își impetrităză colónele. Până și foile, ce se pretind serioase, nu se genéză a-și alarma publicul cetitor cu fel și fel de născociri impertinente pe socotela bietului „Valah“ ardelean. Ne învinuesc, că ne-am pregăti de „răscólă în contra Maghiarilor“ și că „ațitai de Viena“ țeranii români din comitatul Hunedórei s'ar fi jurat, că în noptea de 11 spre 12 Octomvrie se „măcelărăscă pe toți Maghiarii de prin comunele românesce!“ și alte nerođi de felul acesta. Dér să lăsăm să glăsuescă foile ungurești.

„Egyelőrtés“ de la 15 l. c. publică următoarele „informațiuni“ din comitatul Hunedórei:

„În cuiburile valahe din comitat, mai ales în cercul Iliei-de-Mureș, de luni de zile se urmăză o sistematică ațitare printre Români. Popii și dascălii au vestit în toate părțile, că prioina stărei asuprite a poporului român sunt Maghiarii și starea acesta nu va înceta, până când nu vor scutura jugul maghiar. Popii au adunat pe conducătorii poporului prin biserici și acolo au fâurit contra Maghiarilor un plan de revoluție pe față. Pregătirile răscólei amenință cu deosebire în Ilia-mureșană

și în Dobra. Aici au hotărît, ca în noptea de 11 spre 12 Octomvrie toți Maghiarii să fie măcelăriți. Poporul din satele din împrejurime și din Deva au cumpărat de la comercianți toate provisiile de prav de pușcă și arme, cuțite, sape furci de fier, ca să fie deplin pregătiți. Au mai hotărît, să smulgă șinele călei ferate între Simeria (Piski) și Orăștie, să dea jos stâlpii de la telegraf și telefon, ca astfel revolta să nu pótă fi împiedecată. Scirea conjurației a eșit la ivelă. Solgăbiruul Koro a fost aviat, și el prin intervenirea viceșpanului a concentrat în satele revoluționate mari cantități de arme. La Ilia au sosit 60, la Dobra 26 jandarmi. La gara din Piski patru trenuri stau gata, ca la cas de nevoie să transporteze ajutoare. În Deva mai multe companii stau gata de plecare. Prin sate gróza Maghiarilor e mare. Cei mai mulți s'au trimis familiile în străini și abia cutéză cineva să se misce pe strade. Autoritățile au deschis cu mare aparat, cerocetarea“...

Ecă și „Budapesti Hirlop“:

„Suntem informați, că Valahimea din comitatele Cojocna, Hunedóra, Alba-inferióră și în parte și din comit. Târnavemici se pregătesc strașnic pentru porunca, ce o va comanda, ca la 48, contra Maghiarilor. În puterea nopții țin adunări, în cari se rostesc cuvântări ațitătoare și vestesc, că vine timpul, când Maghiarii vor fi puși din Ardeal. Moții de la munte scobóră la vale, gálăgioși ei cutreeră satele, și acolo unde pot atacă pe câte-un Ungur și-l amenință, că acuși o să le vină rëndul. Autoritățile nu cutéză să facă nimic, ca nu cumva schinteaia valahă să crească flacăra. Inteligența maghiară icuită printre Valahii, își strămută domiciliul în orașele locuite de Maghiari. Mișcarea acesta o ațită inteligența valahă. Popii, dascălii și advocații vestesc, ca poporul valah să stee gata pentru alegeri nouă, căci împăraturul vré, ca în dieta ungrurească să între deputații valahii. Deputații independenșii ardeleni spun, că în Ardeal pótă să urmeze lucruri foarte serioase, decă nesiguranța politică actuală va mai dura mult“.

N'ar fi meritat să reproducem aceste născociri bádărane, ce li-se trimis din „provincie“ foilor din Budapesta. O facem însă, pentru-ca să se vadă odată mai mult, la ce apucături nedemne își ia refugiu șovinismul destrăbălat, când e vorba de a arunca săgéta veninosă a calomniei în contra pacinicilor Români.

De la început până la sfîrșit, toate scrierile reproduse mai sus sunt productul fantasiei bolnave a cutăror corespondenșii desuchiați.

Cum-că „informațiunile“ foilor maghiare nu conțin nici măcar un dram de adevăr, reiese evident și din ceea-ce scrie „Magyar Polgar“ din Clușiu. Redacția acestui diar s'a adresat vice-șpanului din Deva întrebându-l, ce este adevărat din scrierile privitoare la concentrarea de jandarmenie în Ilia și Dobra. Și i-s'a răspuns, că la Ilia a fost concentrată jandarmenie mai multă, deore-ce acolo s'a ținut tég de țără, și era nevoie de câți-va jandarmi mai mult.

Decât toate mai neghióbă e informația lui „Budap. Hirlop“, după care Moții scobóră din munți la câmpie și atacă și amenință pe Unguri.

O, sancta simplicitas! Se vor fi scoborind Moții, nu-i vorbă, cum se scobóră în totă tómnă, ca să drégă buțile și ciubaréle țeranilor, să cerucescă și să vëndă ce biata pot, căci din mila Domnului suntem în sezonul culesului de vii.

Scurt diș: „conjurația Valahilor“ ardeleni există numai în mintea întunecată de ură nepretincioasă a acelora, cari pe urmele născocirilor lor ar dori să vadă reeditându-se góna sélbatică din anii trecuți contra popilor și dascălilor „valahii“, călcarea caselor și perchisițiile prin bisericele și școléle Românilor, ca să aibă apoi privilegiu de a-i presenta lumei, ca „revolutionari“ și „trădători“. E foarte periculósă această armă și născocitorii n'ar trebui să uite, că jocul cu ea pótă să devină primejdios

SCIRILE ĐILEI.

— 3 Octomvrie v.

Botezul prințului Nicolae. Se asigură, că Țarul Rusiei va fi reprezentat la botezul nou născutului prinț român Nicolae, prin prințul Dolgoruki. Trimisul Țarului va sosi în țără cu număróse colete, cari cuprind cadourile imperiale. Printre acestea se află și un superb légán, în genul aceluia oferit principesei Yolanda, fiica Regelui și a Reginei Italiei. Prințul Dolgoruki va sosi la Sinaia ađi Vineri.

Svonuri false. Foile maghiare au publicat scirea șenșională, că husarii din Gherla s'ar fi revoltat, făcend us și de arme. Patru-deci din ei ar fi fost areștați și încáușaiți în fieră. — În Gherla fiind numai 120 husari, ar fi fost grav de tot, decă aproape jumătate din ei ar fi trebuit areștați. Din întemplerare însă răscóla husarilor este un fét al fantasiei, în tocmă ca și svonurile despre răscóla Românilor din Hunedóra, Coșocna, Turda-Arieș și alte comitate.

Militare. Majestatea Sa a ordonat a se esprima prea înalta recunoștință medicului de regiment clasa I., Dr. George Moga de la reg. 50 de infanterie, pentru zelul său deosebit.

Poliția română din Predeal a pus mâna aseră pe un țeran din Ardeal în momentul, când voia să schimbe câteva sute de lei la zaraful Staverchescu. La țeran s'a găsit suma de 3000 lei, și nu s'a putut legitima, în ce mod i-a câștigat, de ore ce după cum spunea el, n'a stat în țără de cât șese luni de đile. Țeranul a fost areștat. Un tovarăș al lui a luat'o la fugă și a scăpat în munți. Se crede, că banii au fost furați de la sucursala băncii naționale din Constanța, de unde a dispărut suma de 250.000 lei. Restul trebuie să fie la tovarășul fugar.

Asasinarea arteiștei Elisa Popescu. Diarele din Viena primesc din Paris următoarele sciri în privința asasinării arteiștei Elisa Popescu: Tînăra artistă trebuia să se întóroacă la Bucuresci peste câte-va đile, spre a juca la Teatrul Național. Greuling voia, ca ea să rămână la Paris, promițend de ce mii de a franci pentru ca să închirieze un apartament pe care să-l mobilize frumos; apoi avea să se însóre cu dēnsa. Gina, sora victimei, fiind interviuată, a declarat plângend, că n'a fost cu puțință ca Elisa să se fi sinucis; nu avea nici un motiv pentru acesta. Mai cu sēmă în aceste din urmă đile se arăta foarte veselă; vorbea cu bucurie de apropiata sa aparițiune pe scena Teatrului Național din Bucuresci. Vineri s'era, Greuling a venit de a lua pe Elisa în oraș și a recondușo acasă noptea târđiu. A doua đile au dejunat împreună la otelul „Regina“, la o masă deosebită. Elisa era foarte veselă. După dejun Greuling a condus pe Elisa la ascensor spre a o însoti în camera sa. Omul de la ascensor l'a înșeinșat, că nu e permis nici unui chiraș să conducă dómne străine în camera sa. Atunci Greuling s'a urcat sus pe scări pe când Elisa se urca cu ascensorul. După de ce minute s'a auđit două detunături de revolver. Restul e cunoscut. Mórtea a fost instantane.

Spargere. În noptea de 14 spre 15 Octomvrie, nisce hoți au spart ușa de la cancelaria d-lui advocat Dr. Aurel Isacu din Clușiu, și au răscólit și împrăsciat toate actele din dulapuri și saltare. Din cancelarie spărgătorii s'au dus în pivniță de unde au furat nisce pui de gáină. Până acum nu s'a putut constata ce s'a furat din cancelarie. Poliția cercetéză.

Bulgari areștați. 108 Bulgari condamnați, au fost transportați la Budrum, pe cósia Asiei-mici. Intre condamnați se află mulți preoți, învățători și profesori. Profesorul Garvanoff, care a studiat la o școală din Germania și era subdișcípulu bulgar din Salonice școlii central mace-

donean din Salonic, a fost de asemenea condamnat la munca silnică pe viață

2 Un medicament pentru popor. Prin așa numitul *spirit de vin* (Franzbrandtwein) și *sarea de vin al lui Moll*, pacienților li-se oferă un mijloc vindecător sigur și ieftin contra maladiilor de reumă apoi la răni și umflături. Printr-unul unei sticle dimpreună cu îndrumarea necesară e de corone 1:40. Se trimite zilnic prin rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. și reg. A. Moll, Viena 1 Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie și în droguerii se se ceară hotărât preparatul A. Moll, care e provădat cu marca de contravenție și cu subscrierea.

Incercare de comasație

în comuna română G.-Orșova (com. M.-Turda.)

— Octomvrie 1903.

Ce să facem? Unde să mergem? Care direcțiune să o apucăm? Spre răsărit, séu spre apus, séu în alte părți? Ceva trebuie să facem, căci aici la noi nu e chip de trăit de ați încolo. Greu și grele vremuri am trăit și până acuma, dér cu mult mai grele ni-se arată a fi cele de acum înainte. Muncit'am și până acuma alături cu dobitocul, și și nópte, asudat'am aprópe sudor de sânge dimpreună cu el, mâncat'am ca și el de multe-ori, numai odată la și; el fân muced, căci altul nu era, ér noi mămăliga rece și góla de două zile făcută.

Post'a și în care nici om, nici vită nu odihneam mai mult de 5—6 minute, apoi éráși sus băiete, bagă-l în jug, și hii mai departe.

Ați așa, mâne așa, și aprópe tot așa ne-am petrecut viața, de când eram copii. Óre de ce atâta trudă și necaz? Nu ne-a lăsat bunul Dumnezeu și nouă, s'eracilor, ciasurii senine și pline de bucurie? ca să putem trăi, să ne putem plăti necazurile, căci de nu, ați mâne vom ajunge ca noi să tragem jugul.

Etă, cam așa am trăit până acuma, dragă domnișorule, și totuși eram mai îndestulit mai mângăiat, căci nădăjduiam că după atâta trudă și necaz, și Dumnezeu se va îndura spre mine și-ni va răsplăti ostenea cu o ródă bunisórá.

Dér etă vine comasația pe noi, vine să ne comaseze delurile fripte de sóre și tufele de arini. De aici încolo în zadar vor aștepta mamele și copilașii la ușă porții sosirea vacilor, cari a lene pogoriau dealul cimiterului. De ați încolo în zadar va cere copilașul lapte de la mamă sa, în zadar vor alerga și pisicele în urma mulsătorilor, așteptându-și și ele pârteica cuvenită. Tóte se schimbă, și binele ésta puțin ni-se va lua, căci comasația o cere asta.

Cu astfel de plânsete și tânguirii mă întâmpinase un Român din comuna noastră. Imi venea să plâng de durerea lui, cercam a-l mângăia în diferite chipuri, dér de geaba, căci nimic nu-l putea îmbărbăta pe bietul om.

Nu e mirare, căci starea sătenilor noștri de prezent e fórte critică. Două mari nefericiri atérnă asupra lor. Prima, sunt urmările dureroase ce le aduse asupra lor faptul, că comisia de comasație sosită în sat, a fost conturbată și în urmă împedată în afacerile ei. A doua e comasarea aprópe sigură a hotarului nostru neaducător de ródă, care pe cei mai mulți dintre săteni îi pune la sapă de lemn.

În 9 Septemvrie a. m., cam pe la 9 óre, sosesc în comuna noastră două calese cu domni, ținând la cancelaria satului. Înaintea cancelariei îi întâmpină notarul cercual, judele comunal și alții. Sosirea lor a cutremurat întréga comună și bărbății cu muieri și copii alergară într'acolo, ca să vadă ce o mai fi și asta. Scirea, că acești domni voese a cerea învoirea poporului la viitoră comasație, a produs o neliniște și turburare în gradul suprem. În zadar se plângea bietul om, ca să nu le aducă asupra satului și pedépsa asta, fiind pământul hotarului nostru steril, ca tot pământul de la munte. Nimenea nu-l asculta, căci domni din comisie nu înțelegeau frumoasa lui limbă. Védend mulțimea, că tânguirile ei sunt zadarnice, încep a se neliniști și mai tare, apoi a

se certa. Starea acésta a sătenilor nu țin mult, cam la o órá p. m. își perd paciința de a mai asculta pe respectivii domni, fără a-i înțelege, și în desperarea lor recurg la ultimul mijloc de apărare, la forță.

— „Jos cu protocoalele ce le-ați scris aici la noi“, strigară o mulțime de voci. Comisia védend, că n'are în cătrău, a fost silită a preda tóte protocoalele, dintre cari unele au fost rupte și călcate în picioare. Un anumit domn însă „Kelemen“, candidat de avocat din Reghin, care și genunchii și-i folosia de basă la scris, s'a cam împotrivit strigăturii desperat al poporului, și nu voi a depune imediat însemnările ce le făcuse. Faptul ésta a ațitat și mai tare pe cei de față, era aprópe să-l sfărâme, de nu intervenia notarul cercual și alți doi tineri români. Domnul candidat de ocamdată a scăpat neatins, cu condițiunea însă, ca imediat să-și deserteze tóte buzunarale, ceea-ce la moment a și făcut-o, cât cu voie, cât fără voie.

Din momentul acesta tótă ura și mânia și-a descărcat-o mulțimea adunată, numai asupra lui. De ce a scris el pe genunchii și ascuns după spatele altuia? De ce nu pe masă? Candidatul védend că nici într'o parte nu-și póte întorce privirea, fără a nu fi ochit din partea celor de față, se hotărî, îndemnat de frica morții, ași scăpa viața în orî-ce chip. Se sculă deci de la masă, — firesce după ce observă puțin liniște în popor — și se îndreptă cătră una din ferestri, care din cauza căldurei și a aerului corupt ce domnea în cancelarie, erau deschisă. Ajuns aici, neobservat de nimeni sări jos, din întâmplare în riuțelul, ce curge pe sub ferestra cancelariei.

Saltul acesta periculos nu-i frînse însă nici picioarele, nici mâinile și nici altceva, ci cu iutela celui ce fuge de gura șerpului, o luă pe riu la deal, dér fără pălărie. Védend însă, că apa îi pune piedecă prea mare, își schimbă de-odată direcția apucată spre răsărit, și își luă cea nefavorabilă, cătră apus, dér pe uscat. Mult nu a fugit nici pe uscat, căci observând mulțimea cea mare de popor alergând cu strigăte în urma lui, îl părăsi puterile, și mai mort, dér numai de frică cădă la pământ, plângend și strigând după ajutor. Vaietele lui însă nu au putut stórece ceva milă din popor, ci din contră măriau și mai tare pofta de răsbunare.

Cu mic cu mare se aruncară asupra lui și-l îmbiară cu câte una, unde nu mai putéu. Era să-l fringă, dér notarul cercual însoțit de un jandarm, fiul unui proprietar din loc, — care din întâmplare era în concediu — alergară în fugă desperată în apărarea lui.

(Va urma.)

Esposiția d-lui Octavian Smigelschi.

Diarul „Sieb. D. Tagblatt“ din Sibii scrie următoarele despre esposiția d-lui Octavian Smigelschi în numărul său de la 15 Octomvrie:

„Acela, care cunoșce pe Smigelschi și bunul său talent precum și zelul și îngrrijirea, cu care s'a silit a-și cultiva acest talent și a-l desevírși, nu putea decât să-și promită tot ce e mai bun de la esposiția, ce s'a deschis astăzi.

Și, în adevăr, visitorul nu avea nici un motiv de a-se considera desilusionat.

Alături de un număr mare de lucrări profane moderne, vr'o 70 la număr, Smigelschi espune de astă-dată un mare număr de picturi monumentale bisericesci în stil bizantin, executate ca lucrări preliminare pentru zugrăvirea interiorului catedralei metropolitane din Blașiú. Când d-l Smigelschi a primit acésta însărceinare onorifică, sfortărea sa principală a fost a pėtrunde și a-se identifica cu stilul bisericesc al periódei artistice bizantine, căci avénd o concepție corectă despre problema sa, nu credea, că ar fi suficient, să fie numai un bun pictor modern. Precum planul și exteriorul bisericilor orientale se fac după modelul sfintei Sofii din Constantinopol, tot așa și infrumșetarea plastică și

picturală a acestor biserici trebuie să se facă după stilul acestei perióde artistice.

Din păcate nu în tot locul a străbătut conștiința acésta, căci anumite fabrici pentru zugrăvirea de sfinți, cari lucréză pentru tóte religiunile și confesiunile și cari vegetéză în anumite centre artistice, ca d. e. în München, s'au întrodus și la noi cu produsele lor în stil dulceag-impopononat. Pe de altă parte în imediata noastră apropiere, în bisericile românesci au fost executate în timpul din urmă asemenea lucrări de cătră nisce persoane incapabile, copiându-se pur și simplu pictorii moderni, ca d. e. Plockhorst, cu tóte că metropolitul Șaguna stăruia fórte mult pentru observarea riguróasă a stilului bisericesc.

Etă de ce trebuie să salutăm cu bucurie, că bisericii orientale i-s'a născut din sinul ei un artist, care își ia în serios arta sa, și problema sfântă ce i-s'a dat. Smigelschi a fost de repețite-ori în Italia ca să studieze în Veneția, Ravenna, Florența picturile periódei vechi bisericesci în bisericile San-Marco, San-Vitale, monumentul sepulchral Galla Placida, S. Apollinare nuovo și alte monumente venerabile ale artei bizantine. Ér unde n'a putut să studieze în original pe mǎestrii vechi ai acestor mosaice și frescuri, Smigelschi a consultat operele scrise asupra monumentelor artistice din Roma, Sicilia, Constantinopol și sfântul munte, pėtrundénd astfel în mod uimitor caracterul de stil al acestei perióde. Într'aceea însă conștiința sa artistică nu l'a lăsat să copieze pur și simplu. Din contră. Gustul său rafinat a priceput să ocoléscă unele asperități ale vechilor mǎestri, fără să atingă cătuși de puțin caracterul stilului, el a priceput să unéscă desele contraste de colorii într'o armonie binefăcătoare și splendóre de colorii.

Sala cea mare de la „Gesellschaftshaus“ ofere un aspect unic, străin și totodată de o serioșitate solemnă. Trei pãreți ai salei sunt acoperiți până sus cu planuri uriașe, cartóne și schițe și nu putem, decât să felicităm pe Blăjeni pentru podóba frumoșă și demnă, ce o va dobéndi catedrala lor prin executarea acestor detaliate lucrări preliminare.

În salele lăaturalnice de la „Gesellschaftshaus“ d-l Smigelschi și-a expus picturile sale profane în aquarell, oleii și tempera, și pe cât este de variată tehnica, ce o vedem aplicată, tot atât de variate sunt și motivele sale: Capete de studiu, portrete, tablouri morale, compozițiuni libere figurale, peisage etc. Am merge prea departe și ar fi prea obositor pentru cetitorii, decă am releva tóte amănuntele. De altmintea d-l Smigelschi a scos un catalog detaliat, din care visitorul își póte căpéta tóte informațiunile necesare.

Dorim esposiției d-lui Smigelschi visitorii cât de numeroși ér publicului iubitor de artă din Sibii multă plăcere estetică la visitarea acestei esposiții interesante.

(ss) C. D.

În numărul de la 16 Octomvrie același diar scrie:

Deschiderea esposiției d-lui Smigelschi s'a făcut în mijlocul unei vii interesări din partea publicului. După amiași tótă elita societății române a vizitat esposiția. Toți s'au exprimat fórte măgulitor asupra picturilor espuse. Au fost admirate cu deosebire câteva-v cartóne uriașe și un covor liturgic colosal cu vulturul (7×5 m.) țesut de țerance române. (După cum se scie covorul acesta a fost executat după planurile d-lui Smigelschi de țerance maramureșene sub conducerea d-șórei Mihalyi din Saraseu. — Red.) Dintre tablourile profane a fost mai mult lăudat un tablou „genre“ reprezentând o scenă dintr'o biserică de la sat. Esposiția va fi deschisă până la 23 Octomvrie.

De pe Câmpie.

— 15 Octomvrie 1903.

„Et horum, aliquando meminisse iuvabit“.

On. Redacțiune! Viu a vè aduce și din părțile Câmpiei ceva noutăți bune și plăcute pentru noi Români din aceste ținuturi, și în special și pentru tot némul românesc, care se intereséză de binele bisericii și școlei sale.

Protopopul român gr. cat. din Coșocna, d-l Ioan Hățeganu, om stimat și iubit de popor, venind în etatea sa de 56 ani, după o păstorire de 20 ani ca protopop al tractului Dergei, în părțile noastre ca paroch al Coșocnei și protopop al tractului, de același nume, védend scăderile pe la biserici și școli, ba în multe locuri chiar indiferentismul în care stagnau unele parochii, îndată la începutul păstoririi sale se apucă de edificarea unei noue școle gr. cat. în Aruncuta vis-à-vis de școla „Emke“. Poporul a și ridicat-o încă în anul 1902, dér inimicii cauzei punéndu-i vină în una și alta, în fine prin comisiunea de edile au închis-o. După unele reparaturii fără de cari am fi putut trăi și cari au costat pe popor pe lângă speșele edificării de 1600 coróne, încă 800 cor., în fine în 26 Septemvrie a. c. a fost luată în sémă de comisiunea mixtă constatóre din solgábireul din Mociú și un inginer de la comitat. Acum laudă Domnului, se ține instrucțiunea în noua școlă frecventată de aprópe 80 elevi.

În anul trecut s'a edificat biserică nouă în opidul Cojocna, care face decóre tractului, și la care din a. c. alérgă creștinii cu sutele în cete de peregrinagiú, ca la o sf. mănăstire, la cele două sėrbători ale Prea Cuv. Vergure Maria.

În a. c. s'a edificat o biserică în Sualt-de-sus, și care în 25 Octomvrie a. c. st. n. se va binecuvénta cu delegare archiepiscopescă. S'a edificat școlă nouă în St.-Iacob, în Rediu, și s'a renovat și adaptat școlă gr. cat. din Pața, precum și altă școlă nouă după plan în Jucul-de-jos.

S'a adus în ordine bună poporul din tract, precum și la iubirea lucrurilor bune și s'a făcut nouă casă parochială în Frata de Câmpie.

Era să uit, că în 2 Oct. a. c. s'a pus pétra fundamentală la nou edificândă biserică din Aiton, care costă 25000 coróne și alte accidente în piétra și vectură.

Etă fapte de la un preot și protopop zelos, după 1 și jumătate an de serviciu printre noi!

Dorim, ca să i-se întineréscă zilele ca ale vulturului, să póta face încă multe lucruri bune și frumoșe pe Câmpia noastră și să fie fală familiei sale și a neamului nostru.

Un călător.

ULTIME SCIRI.

Viena, 15 Octomvrie. Astăzi după amiași, Majestatea Sa a conferit cu ministrul președinte Koberber, cu ministrul de rășboiú Pittreich și cu ministrul Landwehr-ului contele Welsersheimb asupra programului militar al comisiunii de 9, prezentat Monarchului de Lukacs și Hedervary.

Budapesta, 15 Octomvrie. În partidul liberal domnesce éráși dispoziție deprimantă, în urma scirilor, că Lukacs n'a fost însărcinat cu constituirea cabinetului. Contele Tisza și contele Andrássy vor fi primiți mâne la palat. E generală credința, că Tisza va părăsi Burgul ca ministru-președinte.

Bibliografie.

A apărut „*Almanachul*“ societății „*Petru Maior*“ Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. *Prețul 4 coróne.* Se află de vândare la Tipografia A. Mureșianu cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauga e lângă portul postal arstat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traducere în românește de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din (Blașiu. Prețu 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto.)

Români Seceleni. Causale decadenței lor economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Trilby, roman în românește de Afin dela Tuscia. Prețu 2 cor plus 20 bani porto.

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii poporului și aplicațiunile lor la națiunea noastră“ de Ioan Cliniciu profesor în Bucuresci. Prețu 2 cor. (+ 10 bani porto.)

Cartea Săténului, novele de Em. Pârdeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In veltóre“ novele și impresii de Vlăduța, cor. 1.25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. fôia de cunosințe folositore de prof. I. Moisil-legat în păreți tari costă 5 cor. (por. 20 b.)

Povestea despre printul Ahmed al Kamel seu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de Dr. T. Prețu 60 b. (+ 6 b. porto.)

Buchetul, culegere de cântări bē trănesci și naționale de I. Pop Reteganul. Prețu 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețu 1 cor. (+ 10 b. porto.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de I. P. Reteganul. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopti de êrnă, novele pentru popor, de George Simu. Conține novele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețu cor, 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o 60 de poesii glumețe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schițe din Italia de Teodor Bulc. prețu 2 cor. (+ 20 b. porto.)

Amintiri din Grecia de Teodor Bulc; prețu cor. 1.20 (plus 10 b. porto.)

Poesii populare despre Avram Iancu adunate și publicate de Simeon Fl. Marian. Prețu 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someșană, poesii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bognariu. Prețu 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. Iosif Blaga. Prețu corone 3.60 (plus 30 b. porto.)

Dracul, novelă de V. R. Buticescu. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețu 20 baani (cu porto 25 baani.)

Țigani, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețu 1 cor. (+10 baani porto.)

Cuvinte de aur seu învățături înțelepte date de un părinte fiului seu. Din operele lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. in Seplai.

Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Excursiuni pe munții Țerei Bârsei și ai Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Buceol“ până dincolo de „Negoiul“. Descrieri, întregite cu schițe istorice despre Castelele și țera Făgărașului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețu 2 lei plus 10 b. porto.

Cartea ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Acastă broșură conține poesii istorice și morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Prețu 50 baani + 56 b. porto.)

Trandafiri și Vioarele. Poesii populare culese și ordinatē de Ioan Pop Reteganul. Ediț. III. Prețu redus 60 baani (+ 10 b. p.)

Versuri de dor, adunate din poezii români de A. Prețu 50 baani (+ 5 b. porto.)

Doi prinși în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisatā de I. Em. Bobancu. Prețu 24 baani (+ 3 b. porto.)

Dr. Iosif Frapporti prelucratā de Ioan Papiu. Prețu 60 baani plus 10 baani porto.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Millan roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Prețu 2 cor. plus 10 baani porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiței. O dragoste a vescului. Rocha Catiței. Amedeo Madini. Din viața tristă. După natură. Baccalaureatul, de Const. Mille. Prețu 2 cor. plus 10 b. porto.

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitate înpartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețu 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiun, recomandațiuni și acreditive; scrisori în comerț cu mărfuri, comisiune și expedițiune; costiuți cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețu 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Acastă broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă*. Prețu broș. 2 corone (+ 10 baani porto.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Prețu 1 cor. (+ 10 b. p.)

La tipografia societății bucovinene în Cernăuți se caută 2 culegători de litere (sețeri) români. Condițiune durabilă. 1125.1—2.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Octob. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.10
Renta de corone ung. 4%	97.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	97.—
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.20
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	205.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	154.75
Renta de hârtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	119.30
Rente de corone austr. 4%	100.05
Losuri din 1860.	153.75
Acții de-ale Bânței austro-ungară.	15.75
Acții de-ale Bânței ung. de credit.	724.50
Acții de-ale Bânței austr. de credit	656.75
Napoleondori	19.07
Mărci imperiale germane.	117.25

London vista.	239.27 1/2
Paris vista.	95.17 1/2
Note italiene	95.20

Cursul pieței Brașov.

Din 16 Octob. n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.96	Vënd.	19.—
Argint român.	18.84		18.92
Napoleond'ori.	19.02		19.10
Galbeni	11.20		11.30
Ruble Ruseset	2.53		2.54
Mărci germane	117.10		117.50
Lire turcesci	21.50		21.60
Scris fonc. Albina 5%	101.—		101.25

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

INSCIINȚARE.

Subscrisul **JÓN SPACZYNSKI**, fac cunoscut Onor. public, că în ziua de 4(17) Octomvrie a. c. la 2 ore p. m. voi deschide

COFETĂRIA

situată în Têrgul Cailor nr. 10.

și aranjată după stilul cel mai modern.

Având o practică de peste 25 ani în această branșă în Bucuresci, Iassy, Paris și Viena. cred că On. public va sci aprecia și cunoște lucrul solid și bun.

Tot-odată fac cunoscut On. public. că comândile în Prăjituri, Patelli, Cosonaci, Torte, Bombone, Glocchi, Fructe, Candite, Glaçee, Petit Furré, Pismeti și sute de alte articole vor fi tot-deauna la dispoziția onor. consumători.

Prețuri moderate. Serviciu prompt.

Cu deosebită stimă

JÓN SPACZYNSKI.

COMERCIU de VIN en gross.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provēdūt cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putē esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețā, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUE, ARGINT ȘI COLORI</p> <p>CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURĪ.</p>	<p>REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.</p> <p>BILANȚURĪ</p> <p>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in toță mărimca.</p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURĪ-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
---	--

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătrā stradā. — Prețurile moderate. — Comandele din afarā rugām a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiā este provēdūtā cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pânțee, în contra cărcelilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casā o răspândire, ce creșce mereu de mai mult decenii încōce. — Prețu unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătoreșcă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilū numai, decât fiecare sticlă este provēdūtā cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fôrte bine cunoscutā ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alinā durerile de goldinā și reumatism și a altor urmări de rēcōlā. Prețu unei sticle originale plumbate, Corone 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețu unei bucăți Cor. —.40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucatā de săpun, pentru copii este provēdūtā cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciā se efectuează gîinic prin rambursā postalā.

La deposite sē se cērā annmit preparatele provēdute cu iscaliturā și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartier.